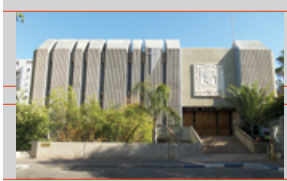

חודש בחודשו

בְּטָאוֹן "גְּבוּרַת מֹרְדֵּכַי" בֵּית כִּנְסַת וּמִרְכָּז קֵהִילַתִּי תוֹרָנִי

בס"ד כ"ד בחשוון - תשע"ו // גיליון 277 // רח' הרצוג 32 גבעתיים // www.gvurat-m.org // gvuratmordechai@013net.net // עיצוב: אורלי אליאס מערכת: איילת סקסטיין, יוסף ארגמן, רוני פינקלשטיין, מיכל פרישטיק, יחזקאל פרנקל, חיים מרקוזה // צלמת: רינת טואיטו // עיצוב: אורלי אליאס

רבים המגיעים ממרחק הליכה של 20 דקות. עובדה זו מגדילה משמעותית את פוטנציאל המצטרפים העתידי. למעגל המתפללים מצטרפים כיום גם חברים יקרים, בני עדות המזרח, שבעבר התפללו בבתי כנסת בנוסח עדות המזרח והם מוצאים את מקומם איתנו. בנוסף, יש מתפללים, תושבי הסביבה, המתקרבים ליהדות באמצעות בית הכנסת וזהו להם היכל התפילה הראשון.

משפחות דתיות שבאו להתגורר בשיכון הגיעו בד"כ תוך הכרות מוקדמת עם הקהילה. יש בהם שמשפחתם במקור מכאן, או כאלה שהגיעו בשיטת "חבר מביא חבר". כפי ש"גבורת מרדכי" השכילה ליצור דור המשך בר-קיימא, אין לי ספק שהיא תצליח גם לעבות אותו עוד יותר ולהביא גם דור נוסף של צעירים. הנוסחה של הקהילה כקהילה תורנית, איכותית, מתחדשת, רב-גונית, מסבירת פנים, סולידרית, מושיטה יד למי שזקוק ומכילה את כל קשת הדעות של הציונות הדתית.

כל אחד ואחת מאיתנו יכול לשמש כשגריר הקהילה ולעניין משפחה וחברים לבוא ולהצטרף. הנוסחה של הבאת משפחות חדשות ומתפללים חדשים מהסביבה, תוך פניה פרטנית "מפה לאוזן", היא הנוסחה היחידה שעד כה הוכיחה את עצמה הלכה למעשה. יש לנו הרבה מה להציע. ■

- גידי פרישטיק, יו"ר -

סטודנטים מבר אילן לשכור, במשותף, דירות פנויות (על מנת לייצר "ביצה" של צעירים וצעירות). יש להודות כי מרבית היוזמות המאורגנות הביאו פירות דלים למדי. כוחות השוק עשו את שלהם. מגמת הנהירה לבנייה החדשה בגבעת שמואל ובפתח תקווה, לצד מימוש מגורים אידיאולוגיים בישובי יו"ש - רוקנו, יחסית,

בשנה האחרונה נפרדנו משורת חברים ארוכה, ארוכה מדי. מדובר בחברים ותיקים ויקרים, מליבת הקהילה. חלקם נפטרו לבית עולמם, אחרים, להבדיל, עזבו או עוזבים לטובת מגורים בקרבת הילדים. הם היו חבורה של צעירים דתיים שהגיעו ל"שכונת ספר" בגבולה הדרומי של עיר הפועלים גבעתיים בשנות ה-60 וה-70 ובנו בה קהילה צעירה ותוססת המבוססת על חיי תורה ועבודה. היום, קהילת "גבורת מרדכי", כמו גם קהילות הסמוכות לנו, חווה סוג של משבר דמוגרפי.

אבל, למרבה השמחה דווקא ב"גבורת מרדכי" קיים דור המשך (למעשה שני דורות: "דור ביניים" ו"דור הצעירים"). לכן, המשך קיומה של הקהילה שלנו כלל איננו נתון בספק. המולת הילדים מידי שבת בבית הכנסת וברחבה תעיד על כך. עם זאת, ברור לכולנו שיש לשקוד על מילוי השורות. במהלך השנים

עמלו ראשי הקהילה על מציאת דרכים שונות ומגוונות כדי להביא אלינו משפחות חדשות, בעיקר צעירות. בין השאר היה ניסיון ליזום הקמתם של בנייני משהב בשכונה או בסמוך לה; היה ניסיון לגבש גרעין תורני וכן לקיים עמותה שתממן מלגות למשפחות צעירות ועוד. לאחרונה נבחנה אפשרות לעודד משפחות של עולים חדשים מארה"ב ומצרפת לקבוע כאן את ביתן. נבדקה גם ההצעה להכווין

את הערים הוותיקות והמבוססות מצעירים. מחירי הדירות האפילו על שאר השיקולים. עם זאת ניתן לציין כי הקהילה קלטה בשנים האחרונות משפחות ויחידים שהגיעו אלינו באופן בלתי מתוכנן, איש איש וסיפור חייו. אפיון המצטרפים החדשים מביא, לטעמי, לכמה תובנות: אם בעבר הרוב המוחלט של בני הקהילה התגורר בשיכון ובבתים סמוכים ברחובות הרצוג וטבנקין, הרי היום יש חברים

צילום: מיכל פרישטיק

בנות בית הכנסת מחדשות את הכתרים לקראת החגים

תורה וכדורסל

בשבעות הראשונים לחופש הגדול התקיימה בבית הכנסת פעילות תורנית ערכית לנוער, שהייתה פתוחה לכלל הנערים בגבעתיים. את התכנית יזמה חברת ועדת התרבות אורית ברנט, והיא כללה: תפילת שחרית ושיעורים תורניים; סדנאות כדורסל בהנחיית הכדורסלן והמאמן מנחם אטלס; פעילות חברתית ותרומה לקהילה. אירוע השיא היה עם שחקן מכבי ת"א לשעבר, דורון שפר. יישר כוח למושיק גולדשטיין, ליעקב שטרן ולמדור למורשת ישראל וכן לתורמים מתוך הקהילה שסייעו במימון הפעילות ובארגונה. במקביל ריכז חברנו פרדי אלגמיל תכנית של 4 שבועות לימוד תורה לנוער בשעות אחר-הצהריים בהנחיית הרב וסרמן, יחזקאל פרנקל, ג"י ניוסטדטר, עמירם סבן וישראל שטיינמן. יישר כוח!

פרסים לילדים מתמידים

ז למעלה משנה, מידי שבוע, לאחר תפילת שבת בבוקר, מתקיים שיעור "הורים וילדים" מטעם עמותת "מרחביה", בהנחיית ר' ישראל שטיינמן. במהלך כל שיעור קיבלו הילדים כרטיס והתבקשו לשמור עליו. לביל הושענא רבה, לאחר לימוד משותף בסוכת בית הכנסת, נערך יריד פרסים ל-40 ילדי הקהילה הלומדים מידי שבת. באירוע התברר כי לידים שאספו כרטיסים רבים יותר והשתתפו ביותר שיעורים, קיבלו פרסים יקרי ערך (קורקינט, סקטים) ומשחקים רבים אחרים. יישר כוח. ■

חומר ניטראליים, ניירות צבעוניים, סרטים, דבק ומספריים, פייטים, ענפים, פוליקלים ועוד. ברקע ניגן רב צעיר משיבת רמת גן בגיטרה, שר, רקד, הרקיד את הילדים והזמין אותם לשיר איתו שירי חגים. אני בתור הורה נהנתי לראות פעילות שמהותה הכנה לחג, קישוט סוכת בית הכנסת וקישוט הסוכות הפרטיות. הילדים השאירו חלק מהקישוטים לסוכת בית הכנסת וחלק לקחו לסוכות הפרטיות שלהם. הייתה אוירה נהדרת ונראה שכולם נהנו. מיכל פרישטיק

צילום: מיכל פרישטיק

בנות הקהילה בעת הברקת כתרי הכסף

ניקוי כלי הכסף

ש בוע לפני ראש השנה התכנסנו נשות הקהילה ובנותיהן הצעירות בספריית בית הכנסת להברקת כלי הכסף המעטרים את ספרי התורה: כתרים, שריטות, רימונים וכמו כן חנוכיה ושאר תשמישי הקדושה העשויים כסף. הצטיידנו בחומרי הברקת כלי כסף כגון משחות, תרסיסים ובבדי כותנה. מירקנו והברקנו את הכלים לצלילי מוזיקה יהודית בביצוע רוחמה בן יוסף. האווירה הייתה נעימה מאד. הכלים נצצו והבריקו ומילאו ליבנו בתחושת חג נעימה.

אפרת סהר

תנחומים

- למשפ' ארנברג על פטירת חברנו פרופ' בנימין ארנברג, אבי המשפחה
- למשפ' הוכולד על פטירת חברתנו הגב' עטא הוכולד, אם המשפחה
- למשפ' שטרסברג על פטירת חברנו שמעון שטרסברג, אבי המשפחה
- למשפ' הורוביץ על פטירת חברתנו הגב' בת-שבע הורוביץ, אם המשפחה
- ליפה אולמר על פטירת אחותה
- למשפ' ליפא שטרן על פטירת חברתנו שרה שטרן, אם המשפחה

שהשמחה במעונם זר ברכות למזל טוב

- ברכות לבר-מצווה** • למשפ' ג'יני לבר המצווה של הבן איתי
ברכות להולדת ילדים/ות • ליונה פרל להולדת הנין • למשפ' הירש להולדת הנין
• למשפ' קוטנר שמעון ורות להולדת הנין • למשפ' סנדיק להולדת הנין והנינה
• למשפ' וסרמן הרב אברהם ונאוה להולדת הנכדות התאומות • למשפ' טוכפלד
להולדת הנכדים והנכדה • למשפ' אברך להולדת הנכד • למשפ' מרקוביץ
להולדת הנכדה **ברכות לנישואין** • לעניית וישראל גולדפרב לנישואי הבן אביה

בניו של אברהם והתקינות הפוליטית (P.C.)

- הרב אברהם וסרמן -

אברהם והצאצאים - איור שי צוקר. מתוך האתר "ספר האגדה לילדים"

תרח אבי אברהם יוצר פסלים היה. פעם אחת יצא לעיסוקיו והשאיר את אברהם למכור בחנותו במקומו. בא אדם, ביקש לקנות פסל, אמר לו אברהם: 'בן כמה אתה?' אמר לו: 'בן חמישים'. אמר לו: 'אוי לו לאדם שהוא בן חמישים והוא סוגד לחפץ בן יום אחד! והיה מתבייש אותו אדם והולך לו. פעם אחת באה אישה עם פנכה של סולת ואמרה לאברהם: 'הנה לך, תן את הסולת לפני הפסלים'. קם אברהם, לקח מקל ושבר אותם ושם את המקל בידו של הפסל הגדול ביותר. כשהגיע תרח אביו שאל את אברהם:

'מי שבר את הפסלים?' אמר לו אברהם: 'אישה אחת הביאה פנכת סולת ואמרה לי לתת אותה לפסלים. זה אמר: אני אוכל ראשון, וזה אמר: אני אוכל ראשון. לבסוף קם הגדול שבהם לקח את המקל ושבר את הפסלים האחרים'. אמר לו תרח אביו: 'מה אתה משטה בי? האם פסלים מסוגלים לכך?' אמר לו אברהם: 'שמעו אוזניך את הדברים שאומר פיק! לקח תרח את אברהם ומסר אותו למלך נמרוד. אמר לו המלך נמרוד: 'השתחוה לאש! אמר לו אברהם: 'אשתחוה לפני המים

המכבים את האש! אמר לו נמרוד: 'אם כן השתחוה למים! אמר לו אברהם: 'אשתחוה לעננים המביאים את המים'. אמר לו נמרוד: 'אם כן, השתחוה לעננים! אמר לו אברהם: 'אשתחוה אל הרוח שמביאה את העננים'. אמר לו נמרוד: 'אם כן, השתחוה אל הרוח! אמר לו אברהם: 'אשתחוה אל האדם שמצליח לסבול את הרוח'. אמר לו נמרוד: 'אתה משטה בי. אני משתחוה רק לאש. הריני משליך אותך אל האש ויבוא אלוהיך שאתה משתחוה לו ויצילך ממנה'. ירד אברהם לכבשן האש וניצל. (על-פי בראשית רבה, לח)

ה רבי ר' אלימלך מליז'נסק, הדריך כל אדם מישראל, "שבכל עת ורגע שהוא פנוי מן התורה - ובפרט כשהוא יושב בטל לבדו בחדר או שוכב על מיטתו ואינו יכול לישון - יהרהר

להאש על קידוש השם יתברך ומחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה ונמצא שאינו שוכב ויושב בטל, רק מקיים מצוות עשה דאורייתא". כך גם כשאומר "שמע ישראל" ובהזדמנויות נוספות (ע"פ קונטרס "צעטיל

קטן", מופיע בתחילת סידורים חסידיים). כיום, אין מי שמנסה להכריח אותנו להמיר את דתנו ולזרוק לכבשן האש את מי שסרב. אך עדיין קיימת מסירות-נפש על קידוש-ה', במובן הקרבה על דבקות באמונה. היום אין שורפים באש, אלא ברשתות החברתיות במה שמכונה "שיימינג", (ביוש) ורק לאחרונה התאבדו שני עובדי ציבור מרוב בושה. מי שאוחז כיום בדעות שאינן P.C., כלומר, תקינות פוליטית, או במלים אחרות מה שמקובל ל"נכון" בקרב מובילי דעת-קהל - עלול למצוא עצמו 'נשרף' על ההתבטאות. כך למשל, להחזיק בדעה שעם ישראל נבחר מכל העמים, עלול לגרור מבול של לעג ובזיון בגלל אשמת "גזענות". אמירה בדבר נצחיות התורה ומצוותיה, כולל איסורי-עריות, ובהן משכב-זכר, עלולה להיות סוג של התאבדות כשארגונים חזקים ואגרסיביים יפעילו את כוחם המשחית כדי למרר את חייו של מי שיפרסם דעה כזו. פרוסום דעה כי משפחה היא אבא אמא וילדים, ולא הרכבים אחרים - עלול לגרור מבול של קיתונות-שופכין מילולי. הבעת השתוקקות לזמן שבו נשוב להקריב קרבנות בעלי-חיים על המזבח - הופכת למסוכנת ממש, בימים שבהם שוחרי זכויות בעלי-חיים תוקפים ללא-רחם בני-אדם המתנגדים לדעתם. כל זה גורם לרבים לחשוב פעמיים לפני שמפרסמים משהו, ולאחרים שלא לפרסם ולשתוק בעל כרחם.

הניסיון שלנו כיום - כבניו וממשיכיו של אברהם אבינו, האיש שהושלך לכבשן האש על התבטאות "לא תקינה" בפני נמרוד - הוא לומר מה שאנו מאמינים בו ולא לפחד "להישרף" ברשת. לא למות על קידוש-ה', אלא להתבטא על קידוש ה'. לכשנדייק בדברי המדרש המובאים לעיל, נראה שאברהם התכוון ממש ללעוג לעובדי-האלילים, כולל תרח אביו. המצאת הסיפור שלא היה על הפסלים המתקוטטים, הנסיגה האינסופית בטענות מול נמרוד, לא נועדה אלא להראות את הריקנות שבעבודה-זרה, מה שמרגיז במיוחד את הצד שכנגד. זו משימה לא קלה, וכרוכה בסיכון, לעתים אף באיבוד מקום-עבודה, פסילה-אישית מתקפה אגרסיבית ועוד. לכשנעמוד על דעתנו, ונצא למלחמת-דעות, נהיה ראויים להמשיך דרכו של האדם "הגדול בענקים", אשר האיר לעולם החשוך את דרכו, גם כשעוד לא היה בשל לכך, ולא נרתע מפני איש, גם לא מפני המלך, והאש השורפת. האיש האמיץ הזה, הפך למורה דרכה של האנושות כולה, ולוואי שנזכה ללכת בדרכיו. כך אמרו רבותינו "חייב אדם לומר מתי יגיעו מעשי ליד מעשי-אבותי אברהם יצחק ויעקב" (תנא דרבי אליהו). ■

שלושה חתנים, כלה אחת

צילום: רינת טואיטו

חתן בראשית

נחמיה נוי, מנהל חברת אחזקת מבנים, פעיל בוועדת הבניין, מסייע מאחורי הקלעים ומתנדב לכל פעילות בביהכ"נ, מסייע לארגון קידושים וכיו"ב.

חתן תורה

ד"ר אביעזר וייס, איש חינוך ומחקר בספרות ובתולדות עם ישראל. היה מנהל תיכון צייטלין ומכללת גבעת וושינגטון, עוסק רבות במשנת הנצי"ב מוולוז'ין ובמיוחד בצדדים האתיים בה. מעביר בקהילה שיעורים ובעל תפילה.

אשת החיל של הקהילה

אראלה נאור, לשעבר מפקחת מחוזית בחינוך המיוחד. פעילה בקהילה, מאירת פנים לכל ומשמשת השראה לכולם.

חתן כל הנערים

רחמים ספרדי, נהג מונית, מעודד את הילדים ובני הנוער להגיע לתפילות. אביו חילק במעברה בתלפיות בירושלים סוכריות לילדים על מנת למשוך אותם לביהכ"נ. מחלק מזה שנתיים סוכריות משובחות לכל עשרות הילדים מידי שבת, ערב ובוקר.

בארוחת החתנים צוינו בנוסף שני חברים: ר' שלום סנדיק: גזבר העמותה מזה 13 שנה. מילא תפקידו בנאמנות ובאחריות. יעקב אברך: אב הבית מזה שנים ארוכות המסיים את תפקידו ועובר דירה.

איציק פינקל האיש והאגדה

- מיכל פרישטיק -

"אני יליד מאורעות 1936 בתל אביב. כשאמא כרעה ללדת אותי, זרקו פורעים אבן על המונית שלקחה אותה לבית החולים. אפילו לא נתנו לי לצאת לאוויר העולם בנחת", כך מספר בחיך איציק פינקל, תוך שמירי אשתו מביאה תקרובת טעימה. "במהלך מלחמת העולם האטלקים הפציצו את תל אביב פעמיים מהאוויר. בפצצה הראשונה היו 120 הרוגים ובשנייה - קצת פחות. בשנים הללו הייתה ההאפלה. אבא היה אחראי במשמר האזרחי על אכיפתה. הוא שרק במשרוקית ואכף

איציק פינקל

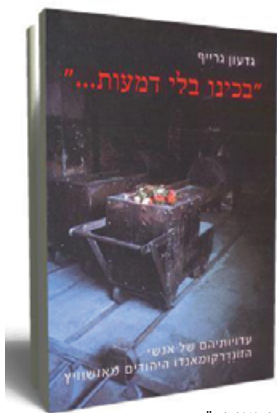
צילום: רינת טואיטו

כיבוי אורות". זהו הרקע הביטחוני לדמותו המוכרת בקהילה: איש צבא, איש ארגון, איש של סמכותיות ומסירות לקהילה ולבית הכנסת. "אני זוכר כילד שלפעמים כשהייתי מתעורר בבוקר ראיתי על רצפת סלון ביתנו מעפילים שהגיעו בלילה מהספינה. אבא היה אוסף עוד משפחה ומחביא בביתנו".
 "ב-29.11.47 היו ריקודים בכיכר מגן דוד אחרי הצבעת האו"ם. רקדנו עד אור הבוקר. פתחו יין ושתו. ביום הכרות המדינה, יום שישי אחר-צהריים, אמא בכתה ובכתה. אז לא הבנתי לגמרי מדוע".
 ב-1953 סיים איציק את ביה"ס התיכון וב-1954 התגייס לצבא. הטירונות הייתה

בצריפין "עד היום אני מזהה את הצריף שהיתי בו בטירונות. נוסטלגיה". הוא שובץ בחיל האוויר, בבית הספר לטיסה. בהמשך שובץ לתפקיד האחראי על המשמעת, אחרי שעבר קורס מש"קי משמעת במחנה סירקין. בהמשך עבר קורס סמלים בתל נוף. מכאן קודם לתפקיד רס"ר בית הספר לטיסה של חיל האוויר. בתפקידו זה ערך את מסדרי הכנפיים בתל נוף. אחרי מלחמת סיני, הוא נתבקש לחתום על שירות קבע. פינקל הצעיר לא הסכים ובשנת 1957 השתחרר. בשנה זו התחיל לעבוד בבית כך פרצה מלחמת יום הכיפורים. איציק השתחרר משירות מילואים בשנת 1997. ב-1998 יצא לפנסיה ותוך חודשיים-שלושה חזר לשרת -כרס"ר כל הקורסים הבכירים של פיקוד העורף במילואים. "לא הייתה לי סבלנות להישאר בבית". ב-2001 הועלה פינקל לדרגת רנ"ג (רב-נגד). עד אז לא הייתה דרגת רנ"ג במילואים. בזמנו הפנוי היה ממקימי המשמר האזרחי בגבעתיים, החל משנת 1987.
 בשנת 1991 מאיר ניצן, ראש עיריית ראשון לציון דאז, רצה להקים מחדש תזמורת כלי נשיפה - האורקסטרה המפורסמת של ראשון לציון. איציק נתבקש על ידו לאסוף כלי נשיפה מהתזמורות שהיו פעם. אבל משם לא באה הישועה ואיציק הבין שצריך תקציב לקנות ולרכוש את כלי הנשיפה הבסיסיים הגדולים מחברת כלי זמר. היה גיוס נגנים ומנצח מקרית אונו. איציק קיבל את אולם החזרות של התזמורת הסימפונית של ראשון לציון. המנצח אהרון אלקלעי ז"ל הציע לאיציק לנגן על טובה, אבל לא היה לו מושג בכלי. אז אמר לו המנצח: "תגיע כל פעם לחזרות שעה קודם ואלמד אותך". ואכן איציק למד לנגן על טובה ונכנס לתזמורת והוא מנגן עד עצם היום הזה. איציק ומירי מלאים פעילויות ועשייה גם בשנים אלו.
 איציק עדיין מחויב לצבא ולפיקוד העורף, וגם להרבה התנדבויות. איציק קיבל את אות יקיר העיר גבעתיים בשנת 2008 על תרומתו לקהילה. איחלנו לאיציק ומירי הרבה שנות פעילות ועשייה. ■

ההיסטוריון פרופ' גדעון גרייף הוא מומחה בעל שם עולמי בחקר מחנה ההשמדה אושוויץ. הוא מתגורר זה מספר שנים ברחוב הרצוג, בשכונת צמודה ל"גבורת מרדכי", אך אינו דווקא מבאי בית הכנסת. עם זאת, שורשי משפחתו, עליהם הוא גאה, מלמדים שגם בו מתקיים המכתם המוכר: "סבא שלי היה רב". גדעון, יליד הארץ שהוריו הגיעו ממרכז אירופה, מציין שבאופן נדיר לילדים בני דורו, הוא זכה לגדול עם ארבעה סבים וסבתות: מצד אביו הם היו חרדים ומצד אמו - זוג רופאים. "כילד שהיתי אצל הסבתות והסבים זמן רב. סבתי חנה ע"ה הייתה צדקת מופלגת. אישה טובה ואצילת לב. מדקדקת בשמירת המצוות, קלה כחמורה. אהבתי אותה מאוד ואני מתגעגע אליה עד היום. הם היקנו לי ערכים, דרך ארץ והשכלה נרחבת, יהודית וכללית ואני אסיר תודה להם על כך כל ימי חיי".
 כיום פרופ' גרייף הוא, כאמור, אוטוריטה מובהקת בתחום מחקר מחנה המוות אושוויץ, אבל בטרם אגע בכך, ראוי להזכיר שהיה 'ילד פלא' שזכה לפרסים רבים בתחום

גדעון גרייף "בכינו בלי דמעות..."
 עדותיהם של אנשי הזונדרקומאנדו היהודים מאושוויץ

הפרופסור לאושוויץ

הילד שזכה במקום הראשון בפסטיבל הזמר החסידי עם השיר "והביאנו לציון עירך", הוא היום פרופ' להיסטוריה ומומחה בינלאומי למפורסם שבין מחנות ההשמדה. בשנים האחרונות הוא גר בשכונת צמודה ל"גבורת מרדכי". שיחה עם פרופ' גדעון גרייף

התחקירנים והעורכים של 'מכון קורות'. יכולתו כמראיין דקדקן, הקשבתו המקצועית כמו גם איכות ההוצאה לאור שהוא מקפיד עליה, הוציאו לו מוניטין ובצדק. רק לאחרונה התפרס ספרו על יעקב ג'קו מוסטרו, נער יהודי מסאלוניקי ביוון, שבתפקידו ותחום אחריותו הציל באושוויץ את חייהם של מאה יהודים לפחות.
 לסיום הראיון אני שואל מה למד לאורך השנים בנושא האמונה תוך כדי ואחרי השואה. ללא היסוס עונה גדעון ש"האמונה העניקה ליהודים רבים את הכוח להחזיק מעמד ולשרוד, הפיחה בהם רוח חיים, רצון חיים ותקווה. פת הלחם הייתה חיונית להצלה ולהישרדות - האמונה לא פחות מכך, ואולי יותר". לסיכום הוא קובע: "מבחינה מוסרית וערכית, אמונית ואנושית, העם היהודי יצא מן השואה כשידו על העליונה. הגרמנים הרוצחים היו כעבדים נרצעים לרשותם, לחוסר אנושיותם, לרצחנותם, למחשכי נפשם ולבם האפלים - אך העם היהודי הולך ומתפתח למרות כל שעבר".

יחזקאל פרנקל

גדעון גרייף בתקופתו כזמר

הכול בזכות ה"גזר חי"

- טוביה מרגלית -

הכול התחיל בגלל שבתיה, זוגתי שתחיה, מחפשת כל הזדמנות לעסוק במצוות האירוח. לכן, מדי שנה כאשר הקהילה מארחת חיילים מפריזקט "נתיב" ופונה למשפחות לארח, אנחנו מתנדבים. בגלל שביתנו מרוחק מבית הכנסת, אנחנו מקבלים בעיקר חיילים גברים יודעי לכת וניווט. בדרך כלל הם גם יודעי לסת ובתיה שמחה להכין להם מכל טוב. ועוד

צילום: רינת טואיטו

טוביה מרגלית וחייל "נתיב" שהתארח בביתו

נגיע גם לעניין ה"גזר חי". כאשר הגיע מועד שבת ה"אירוח" האחרון, קיבלתי ברחבת בית הכנסת את שני החיילים והסעתי אותם לביתנו. בדרך חלפנו ליד כיכר הפארק הלאומי ברמת גן ומכיוון שהשעה הייתה מוקדמת לקחתי אותם לסיור בפארק. בשעות אלו הפארק הומה אדם. ביקרנו ב"חצר הכושר" ובאזור הנדנדות וכמובן שהכרתי להם את הברבור הלבן שאני מאכיל כל בוקר. הם נאלצו להודות כי בפגישה הראשונה שלנו הם הופתעו מכך שאין לי קרניים ובנוסף הופתעו שאני צועד כל בוקר בפארק ועושה כושר. שני נתונים אלה שינו בעיניהם את התדמית לגבי דתיים. באותה שבת התארחו אצלנו גם ארבעה מנכדינו הצעירים, עם הוריהם. הם שמחו להדגים לחיילים את כישוריהם הן בתחומי המצוות והן בשירה ובמשחק. אני משוכנע שמילאנו בהצלחה את התפקיד

בשבת פרשת ואתחנן חוותה הקהילה אירוע יוצא דופן, ובו עלה לתורה כבר מצווה סייג'י-הלל וַקִּבְּיָאשִׁי, נער מטוקיו. סייג'י, אחותו מיירי-מרים בת ה-18 והוריו, הגיעו ל"גבורת מרדכי" הודות לחברנו מיכאל טוכפלד, שליין, אמו של סייג'י, היא קרובת משפחה. למשפחתה של ליין היסטוריה מסועפת העוברת באנגליה, רומניה, קנדה וניו יורק - סיפור יהודי טיפוסי, כדבריה. שמו השני של בנה - הלל - משמור את שם משפחת סבתה מצד אביה. הסבתא וכל אחיה ואחיותיה עזבו את רומניה למקומות שונים, אך לעת

זקנה התקבצו בניו יורק וליין גדלה בחברתם. מכיוון שלאיש מהם לא היו בנים יהודים, החליטה ליין לשמר את שם המשפחה באופן הזה. ליין, עיתונאית ואמנית, הגיעה ליפן והתחתנה עם אַקִּיהִיקוֹ (אַקי), בן דת השינטו. הם גרים ביפן למעלה מ-20 שנה, שבמהלך

היו קשורים לקהילה היהודית קונסרבטיבית. במשך השנים החלה ליין להתקרב ליהדות האורתודוקסית. "איננו בעלי תשובה", אומרת ליין, "אולי בדרך להיות בעלי תשובה. קשה לשמור שבת, כי בבית הספר התיכון לומדים גם בשבת ויש הרבה פעילויות ספורט ואירועים מיוחדים בשבתות". לשמחתה, סייג'י אינו חובב ספורט וזה הקל על המשפחה להחליט לשמור שבת, "להציב סביבנו גדר נגד המחשב והאיפד והדי-וי-די. לעצור הכול." זה היה הצעד הראשון לקראת חיי שקט ושלווה בשבת. תמיד רצתה לעשות זאת, וכעת יכלה לומר לילדים: "לא אני אומרת כך, אלוהים אומר זאת." סייג'י התקשה בתחילה להיפרד מהטלוויזיה אך עד מהרה מצא תחליפים. המשפחה עברה לגור בקרבת שני בתי חב"ד הפועלים בטוקיו והם בקשר עם שניהם.

בסייג'י עולה לתורה

לפני כשנתיים ביקרה משפחת וַקִּבְּיָאשִׁי בישראל ובראש השנה התארחו אצל משפחת טוכפלד ופקדו את בית הכנסת שלנו. כך צץ הרעיון לערוך כאן את טקס הבר מצווה של סייג'י. ההגעה לישראל היא סימבולית בעבורו: חציית גשר לחיים חדשים, לשלב חדש בחיים כאזרח העולם וחלק מקהילה יהודית גדולה יותר. האופי האורתודוקסי הנעים, הנגיש והמכיל שמצאו כאן הקלו עליהם לעשות זאת. חברנו ראובן הלר קישר את המשפחה עם משה שמריהו, חזן שגר באמריקה שנים רבות ולימד שם נערים לבר מצווה, ואף שר עם התזמורת הפילהרמונית הישראלית.

צילום: רינת טואיטו

סייג'י עם ספר התורה

ראלים שהמשפחה הכירה ביפן ושמרה עמם על קשר וכן קרובים מכל רחבי העולם, בהם סר הֶיֶן בֵּיילי, בן דוד של אמו, שהיה ב-23 השנים האחרונות חבר פרלמנט בבריטניה מטעם מחוז יורק. אָקי, אביו של סייג'י, תומך ללא סייג'י במהלך של בנו. "הוא תמיד היה אדם מאוד רוחני עם יכולת גדולה לקבל את כל הדתות", אומרת ליין. הוא מחבב ומכבד את הרב בנימין אדרעי ורעייתו, שליחי חב"ד בטוקיו, על אורח חייהם שכולו דאגה ונתינה לזולת מתוך פשטות גמורה. זמן קצר לפני רעידת האדמה הגדולה שפקדה את יפן ב-2011 החל אקי לכתוב ספר על הרב, ועל כן התלווה אליו כשזה החליט לצאת לאזור שנפגע מהרעש כדי לעזור. למרות סכנת פיצוץ הכור הגרעיני בפוקושימה, הם יצאו לראות את ההרס ולהביא מעט מים ומזון,

ובעיקר נחמה. במשך שנה התמקד הרב בגיוס סיוע לנפגעים, ובכלל זה עידוד רוחני, ואקי התרשם מאוד והבין לעומק את רוח מצוות היהדות כשראה את ערכי התורה באים לידי ביטוי מדי יום ביומו מתוך הקרבה עצמית. הוא תומך בערכים אלה שאשתו מנסה להנחיל לילדיו, שמח על החוויה הרוחנית שבנו עובר וסבור כי לזהות של הילד חשוב להבין את שתי התרבויות מהן הגיע. הרעיון לציין באופן מיוחד את גיל ההגעה למצוות כמועד הכניסה לעולם המבוגרים וקבלת אחריות אינו זר לו. גם בתרבות היפנית חוגגים בטקסיות את גיל ההגעה לבגרות. כיום זהו גיל 20, אך עד לפני כמאה שנה חגגו בגיל 15.

לאחר האירוע המשיכה המשפחה לשהות בארץ עוד שבועות אחדים, וסייג'י, שהוא חובב טכנולוגיה, השתתף במחנה טכנולוגי מיוחד לילדים יהודים מכל רחבי העולם.

איילת סקסטין

בשמחת תורה

בשמחת תורה זוכה כל מתפלל פעמיים: גם לרקוד עם התורה וגם לעלות לתורה, מה שאין כן כל מתפללת. וכך עוברות שעות בבית הכנסת כשהנשים הן קהל המסתכלות והשומעות והמחכות ל"זכור".

במצאיות המתוארת לעיל חל שינוי מרענן בקהילתנו בשמחת-תורה האחרון. עוד בימי אלול פנתה איילת סקסטין אל כל חברות הקהילה בבקשה להכין לימוד-בזק (דקה עד שתי דקות) לכל אחת מפרשות החומש. כולן נענו ובאו מוכנות. וכך קרה שבשמחת-תורה אחרי הקידוש (שאחרי ההקפה השלישית) נשארו כל החברות באולם בית-אהרון. כל אחת תפסה את מקומה על כיסא שנשא את שם הפרשה שלה, ובהגיע תורה דרשה את דרשתה הקצרה, החל ב"בראשית ברא" וכלה ב"וזאת הברכה". הייתה זו שעה של חסד. כל כך הרבה רעיונות מבריקים של פשט, דרש והגות נאמרו בשעה היפה הזאת. כל אחת מהחברות שמעה והשמיעה, כל אחת הרגישה שייכות לתורה, שייכות לקהילה ושייכות לשמחת היום. הרגשתי זכות להיות שייכת. הייתה זו יוזמה ברוכה, והיוזמה - תבוא על הברכה. **יוכבד אורון**

שכנים או מתחרים?

גבעת שמואל היא האלטרנטיבה הנבחרת בעיני לא מעט מעוזבי קהילת גבורת מרדכי. רבים עוברים לשם כדי לגור ליד הילדים. יש יאמרו שהיא הרצוג ב'. רוב החברים שנשאלו - גם כאלה שכבר גרים שם - לא ידעו להשיב לשאלה מיהו אותו שמואל? הלכנו לבדוק.

שמואל פינלס היה נדבן ועסקן ציוני דתי, הרוח החיה בארגון קונגרס פוקשאן ונשיאו ומזכיר הוועד המרכזי ליישוב ארץ ישראל וסוריה, פעיל בכל ישראל חברים ברומניה. שמואל פינלס נולד בשנת 1843 בעיירה ברודי שבגליציה. פינלס היה יזם ואיש פיננסים ופעילותו תרמה לשגשוג עסקי הנמל בגאלאץ.

פינלס נחשב לאחד מעמודי התווך של הפיל-נטרופיה היהודית ברומניה. הוא הושיט עזרה רבה לפליטי הפוגרום מים שהגיעו לרור מניה מהאימפריה הרוסית, ובהמשך עזר לפליטים היהודים שנמל-טו מהשלטונות הסובייטיים. הוא היה פעיל מרכזי

בלשכת "בני ברית" של גאלאץ והמריץ רבים אחרים לתרום. פינלס התבלט בפעילותו הציונית, יחד עם ד"ר קרפל ליפה ייסד ביאשי את הקבוצה "יישוב ארץ ישראל" ואת חובבי ציון המקומיים. הוא יזם את הקונגרס הציוני בפוקשאן והיה נשיאו. הוועד המרכזי ליישוב ארץ ישראל וסוריה, שבראשו עמד, ארגן את עליית היהודים שהקימו את ראש פינה וזיכרון יעקב. לאחר הופעת הציונות המדינית של הרצל, הצטרף פינלס לרעיון בהתלהבות רבה. בקונגרס הציוני העולמי הראשון (בזל 1897) נבחר פינלס כסגן נשיא, לצד מקס נורדאו, עד מותו בשנת 1928 בגאלאץ, רומניה. העיר גבעת שמואל בגוש דן קרויה על שמו של שמואל פינלס, כמו כן, קרויים על שמו רחוב בירושלים ורחוב בתל אביב וזיכרון יעקב. בשנת 1965 הועלו עצי מותיו לקבורה בהר המנוחות בירושלים. ■

שמואל פינלס

פרופ' בני ארנברג המדען והאדם

פרופ' בני ארנברג ז"ל נולד בשנת 1946 בהומנה בצ'כוסלובקיה. בגיל שנתיים עלה ארצה עם הוריו ואחותו. הוא סיים את התיכון הדתי בני ברק בגיל 17 ועשה תואר ראשון בבר אילן. את התואר השני השלים בכור האטומי בנחל שורק במסגרת הצבא. את הדוקטורט סיים במכון וייצמן. לאחר שנתיים של פוסט דוקטורט באוניברסיטת קורנל בארה"ב, התקבל בני לסגל האקדמי של אוניברסיטת בר אילן. נוסף על עבודתו כפסיקאי כיהן בתפקידי ניהול רבים. הוא נפטר בג' בתמוז השנה בהיותו סגן נשיא למחקר באוניברסיטת בר אילן. בני הניח אשה - ורדה, ארבעה ילדים - אילת, יריב, איתי וטלי ונכדים.

מלבד היותו ידיד אמת ובעל חוש הומור שנון, שאהב והתמצא במילתא דבדיחותא, הערכתי והערצתי שלוש תכונות עיקריות אצל בני ז"ל:

הראשונה: חריפות השכל, החוכמה והידע הרב בתחומים רבים. לא בכדי הגיע להישגים מדעיים ברמה בינלאומית. על הישג אחד שפרסם, היה מצטער שלא רשם אותו כפטנט עולמי, אך זה לא היה מקרי. לתחושתי, לא הכסף עניין אותו, רק המדע. גם ביהדות היה בקיא מאוד. מדי שבת היה קורא ב"תחומין" ובמאמרי עיון מעמיקים על התורה. היה נאמן לתורה ולעבודה.

השנייה: אהבת האמת והדבקות באמת. לא רק באמת המדעית, אליה חתר כל העת, אלא גם באמת החברתית, המדינית, הרוחנית והיומיומית. השיחות עמו, בכל נושא, היו תענוג אינטלקטואלי צרוף כי בני חיפש והתייחס לעובדות האמת בצורה יסודית, חדה, מקיפה ומאוזנת. הוא קבע את האבחנה ואת הדרכים לפיתרון או להעדר הפיתרון. לא בכדי אמרו חז"ל ש"חותמו של הקב"ה אמת".

השלישית: האומץ לומר את האמת ולהיאבק למענה. פיו ולבו היו שווים. תכונה זו, שהיא נדירה מאוד במקומותינו, אפשרה לו להגיע להישגים רבים ברמה הלאומית בתחום האקדמי ובתחומים אחרים. נועצתי בו רבות בהיותי בחבר נאמנים של מכללה, ומתוך שיחות עמו למדתי עד כמה תרם תרומה מכרעת לרמתה הגבוהה של אוניברסיטת בר-אילן, כאשר דאג והקפיד שיאשרו רק מינויים ראויים באקדמיה. כל זאת, מתוך יושר אינטלקטואלי ואישי. לצערי, רוב האנשים אינם יודעים להעריך עד כמה חשובה וטובה תכונה זו, ועד כמה היא חסרה במדינתנו ובהנהגתנו.

בשיחותיי עמו, בעת מחלתו, הבין בני שעשייתו נקטעת בשיאה. ניסיתי לעודדו. אמרתי שהספיק לעשות את המרב בצורה מושלמת, ברמה הגבוהה ביותר, הקים בית ומשפחה לתפארת ושאין לאף אחד בעולמנו זמן לנצח. בפגישתנו האחרונה יכול היה לבטא רק שלוש מלים - אני לא כאן - כה סמלי וכה עצוב, כאילו אל תראוני במצב הזה. אני כבר לא כאן. בשבוע של תשעה באב נסתלק מעמנו.

דמעה על חבר שדמותו, זכרו ומעשיו הטובים יהיו תמיד נצורים בתוכנו.

יהי זכרו ברוך.

יוסי שטח

צימאון ההשכלה של אמא

אהרון וגרשון, שני בניה של חברתנו **עטא הוכוולד**, שנסתלקה לא מכבר לבית עולמה, מספרים על אמא שהשתוקקה מאז ילדותה בפולין ללמוד עוד ועוד. לסוף זכתה לקבל תואר אקדמי בבר-אילן. לימים הייתה ראש הלשכה של שלוש יושבות ראש "אמונה"

מנו עטקה (עטא) נולדה בשנת תרצ"ג (1933) בעיירה גוברובה בפולין, למשפחת פפירצ'יק. בת שביעית לאביה ר' אהרון זליג ובת יחידה לאמה חוה. אביה התייחס לבתו הקטנה קצת כמו לבן, ולמד איתה תורה מגיל צעיר מאוד. השאיפה ללמוד ולהשכיל הייתה טבועה בה והיותה מרכיב מרכזי באישיותה. היא עשתה כל שביכולתה כדי להעביר שאיפה זו אלינו - ילדיה.

משפצה מלחמת העולם השנייה, הגיע לביתם בן דוד שהיה חייל בצבא הפולני ו"הכריח" אותם לנוס באופן מידי מזרחה, לחלק הרוסי. עד אחרית ימיה זכרה אמא, בעיניה של ילדה קטנה, את מראה עיירתה הבוערת. המראה הנורא ניבט אליה מהגשר שחצו במהלך מנוסתם. מתוך כך נמנעה כל ימיה, בקנאות אופיינית, מלקנות מוצרים מתוצרת גרמניה או אוסטריה. בהיותם בעיירה אוסטרוֹלִנְקָה השיגו אותם הגרמנים. הללו גרשו אותם עם שאר יהודי העיירה לביאליסטוק, שהייתה בשליטה רוסית. הרוסים הגלו אותם לסיביר וכך ניצלו מגורלם המר של היהודים שנשארו באזור ביאליסטוק. בסיביר נשלחו אמא ואחותה לפנימייה, בה אסור היה להראות כל סממן דתי. בזיכרונותיה נחרתו "טיולים" במסדרון הפנימייה עם אחותה הגדולה לצורך לחישת קריאת "שמע"; חברה לא יהודיה שכתבה בשבילה בשבת, והצורך להוציא את הבשר הלא כשר לפני שתיית המרק. ב-1941 עברה המשפחה לטג'יקיסטן וחיה שם בתנאים קשים. מאותה תקופה זכרה אמא את סיפורי א"י שסיפרה לה אמא למרגלות פסל לנין. עם תום המלחמה חזרה המשפחה לפולין, ואמא "חזרה לחיים": רקדה, השתתפה בהצגות תיאטרון והייתה מתעמלת אומנותית. אך האנטישמיות הייתה עדיין נוכחת בפולין

עטא וישראל הוכוולד בצעירותם

של אחרי המלחמה. סטירה שקיבלה מנער פולני, רק על שום היותה יהודיה, נטעה בה את תחושת השונות והזרות של היהודים בנכר, ומיום הגיעה לארץ סירבה לצאת ממנה, אף לא לטיול קצר.

אמא ומשפחתה עשו את דרכם לישראל דרך אוסטריה (שם הייתה חניכה ב'בני עקיבא') וצרפת, ממנה זכרה ביקורים שבועיים בלובר עם אמא. ב-1949 הן הגיעו לחיפה באוניה אשר הופצה בנמל עם הגעתם. משם הועברו למעברת פרדסיה ובהמשך - לדירה קטנה ביד אליהו בתל-אביב. אימא התחילה ללמוד בבית ספר תיכון "תלפיות" ועשתה חיל למרות קשיי השפה. לאחר שנתיים נאלצה לעזוב את הלימודים ולצאת לעבודה, לסייע בפרנסת המשפחה. עבודתה הראשונה הייתה כמרכזנית במשרד הבריאות, אך תשוקתה להשכלה הובילה אותה שוב אל ספסל הלימודים בבי"ס ערב "גבע". לפני תקופת בחינות הבגרות הציבו המורים בפניה אולטימטום: "או בגרויות או עבודה". היא נאלצה שוב לעזוב את הלימודים, אך הצליחה לעבור את בחינות הבגרות בעזרת מורה פרטי, ש"השביע" אותה להמשיך ללמוד. ואכן, לאחר שקיבלה תעודת בגרות החלה בלימודי משפטים. בשנת תשט"ז (1956) כשהייתה בת 23, שחררה אמא, בפעם הראשונה, את בתה היחידה לחופשה עצמאית בניר עציון. היא ליוותה אותה לאוטובוס שיצא מתל אביב והשביעה את הנהג שישגיח עליה בדרך. במקביל, יצא מירושלים בחור בשם ישראל הוכוולד לאותו יעד.

ישראל ועטקה התחתנו כעבור מספר חודשים, ועברו להתגורר בירושלים. מעבר זה קטע את לימודי המשפטים של אמא. היא הצטערה על כך זמן רב.

ילדם הראשון, טוביה ז"ל, נפטר בשנת תש"ך בגיל 15 חודשים. לאחר פטירתו

אבא שלנו דברים לזכרו של ר' שמעון שטרסברג

אבא נולד בבאזל שבשווייץ בשנת תרצ"ד - 1934. הרקע המשפחתי של שני הוריו שגדלו בגרמניה ושווייץ וכן סביבת גידולו, ביססו בו חינוך אירופאי שהשפיע עליו לאורך כל שנותיו. זאת, על אף שהשתלב במהירות בהווי הישראלי לאחר עלייתו לארץ. שנות ילדותו של אבא בשווייץ היו תקופת הדמדומים באירופה שלפני מלחמת העולם השנייה. עם זאת, מוראות השואה לא היו חלק מחוויות ילדותו. בזכות השהות בשווייץ ניצלה המשפחה מהתופת באירופה, עובדה זו הייתה נס ופלא. עם תום המלחמה, כשהגיעו לשווייץ גלי הפליטים מהמחנות, נחשף אבא לאימה בין היתר בזכות הכנסת האורחים לה היה עד בבית הוריו. תכונה זו השפיעה עליו גם בביתו שלו כעבור שנים. את אימי השואה חש גם באמצעות הקריאה. במשך זמן רב התקיים בו הרצון העז לקרוא ולשמוע עוד ועוד על כל מה שקרה תחת הכיבוש הנאצי באותן שנים. את החינוך הציוני קיבל אבא בבני עקיבא. מבחינתו היה ברור חד משמעית שהדרך שלו מובילה לארץ ישראל וכן, אחרי תקופת הכשרה ארוכה בת מספר שנים באנגליה, הוא עלה ארצה והתיישב בקיבוץ שלוחות. הוריו ואחותו נשארו בבאזל. לימים, כשאמו עלתה לישראל בגיל 83, הוא ליווה אותה, ביקר אותה מידי יום ודאג לצרכיה. לאחר שמונה שנים בקיבוץ, אבא עזב ועבר לתל אביב, שם יהיה לימים אחד מוותיקי ענף התיירות וסוכני הנסיעות בארץ. תמיד העניק ללקוחותיו טיפול יסודי ומסור. הם הרגישו וידעו שהם בידיים טובות

עברו עטא וישראל להתגורר בבני ברק, שם נולדנו אנו, גרשון ואהרון. בשנת תשל"ב עברה המשפחה לרחוב טבנקין, והצטרפה לקהילה. במהלך השנים עבדה אמא כספרנית באוניברסיטת בר-אילן, ואחר כך בתנועת "אמונה". היא הייתה הרל"שית של יושבות ראש התנועה טובה סנהדראי, שרה שטרן קטן ויהודית היבנר. במשך שנים רבות כתבה מאמרים על פרשת השבוע ועל גדולי ישראל לביטאון אמונה "ניב החברה", הייתה חברה ב"עיקר" - איגוד ארגונים המטפל במסורבות גט וייצגה את אמונה במוסדות חוץ. אהבתה ללימודים הביאה אותה אל בין כתלי האוניברסיטה והיא סיימה,

ומקבלים שירות ודאגה עד הפרט האחרון. בתל אביב הכיר אבא את אמא. הם נישאו והקימו בעיר את ביתם. הגם שלא הספיק בצעירותו לקבל חינוך תורני מסודר, היה חשוב לו מאוד, שאנחנו, ילדיו, נזכה לכך. אבא היה תמיד מאוד גאה בנו ובעשייתנו. הוא אהב מאוד את נכדיו, תמיד היה מתעניין אלו דברים חדשים למד בנו, אור. הבית היה תמיד פתוח ומזמין אורחים. יחד עם אמא הוא אהב מאוד לפגוש אנשים ולארה. מדי שנה אבא פעל ללא לאות בארגון מפגשים של יוצאי בני עקיבא שווייץ. הוא מאוד אהב את ההתנסויות הללו. צרכי האחר עמדו תמיד לנגד עיניו. בין אם מדובר היה בנזקקים שונים להם דאג, ובין אם במתפללים מזדמנים שהגיעו ל"גבורת מרדכי" ולא מצאו מייד את מקומם. היה גם יו"ר הקהילה וגבאי צדקה. כשיצא לגמלאות הוא ואמא הקדישו מזמנם להתנדבות בקהילה וכן ובמסגרות שונות אחרות, כמו עזר מציון ויד שרה. הושטת עזרה לאחר הייתה מאוד חשובה לו.

אבא לא נהג להתלונן, זה מאוד אפיין אותו. גם בשנה האחרונה, כשסבל ממחלה קשה, לצד מחלות רקע אחרות, תמיד אמר: "אני מרגיש מצוין, אני מרוצה". כך ממש עד ימיו האחרונים. אבא יחסר לנו מאוד, תהא מנוחתו עדן.

רפי ורונית שטרסברג

סוף סוף, תואר ראשון במחשבת ישראל. לאחר פרישתה לגמלאות הקדישה את מירב זמנה לביתה, שהיה מופת לניקיון ולסדר, לשבעת נכדיה, שייקרו מאוד לליבה, וללימודי יהדות, שהיו תמיד משאת נפשה. אמא שמרה בקפדנות על מסורת בית הוריה, מבלי להרהר אחר ההיגיון או הסיבה למנהגים אלה. היא הייתה לוחמת באופייה ולחמה על עקרונות ופרטים שנראו לה חשובים. גם במחלתה האחרונה לחמה בכל מאודה, כל עוד ראתה סיכוי לניצחון. משהבינה כי אפסה התקווה - פסקה. יהי זכרה ברוך

גרשון ואהרון הוכוולד

חנה ויעקב אברך עוזבים את השיכון

עקב וחנה אברך - מאושיות קהילת "גבורת מרדכי" ושכונת הרצוג - עוברים דירה לשכונת רמת-אילן החדשה, בר"ג. האירוע ההיסטורי יתרחש אי"ה שם בסוף השנה האזרחית. חברי וחברות "גבורת מרדכי" עדיין מתקשים לעכל את הידיעה הדרמטית. שהרי אם אמרת "גבורת מרדכי", אמרת: יעקב וחנה אברך. על השאלה "למה?" תקבלו תשובה מורכבת. סיבה אחת קונקרטית נדמה שאין להם. מכל מקום יעקב אברך הבטיח בפומבי בשבת חתני תורה: "אנחנו קשורים לקהילה ונהייה קשורים גם בעתיד". בהומור אופייני הוסיף: "כולו חמישה ק"מ בקו אווירי..." יעקב גדל ברמת הטייסים. אמו היתה מורה ואשת חינוך ואביו עובד משרד הביטחון. כל חייו חי יעקב לאור המשפט שהנחילו לו אביו ואמו: "איזהו עשיר, השמח בחלקו" (מי

חנה ויעקב אברך

צילום: רינת טואיטו

מועדון אחיעזר נפרד מזהבה בן זאב שעברה לדיור מוגן בהרצליה

לפני חודשים אחדים עברה זהבה בן זאב לדיור מוגן בהרצליה, לאחר שנים רבות של מגורים ופעילות בקהילה, ובפרט במועדון אחיעזר. לרגל המעבר נערך לכבודה אירוע פרידה במועדון. חנה בן כוכב נפרדה בדבריה מזהבה בן זאב במילים נרגשות וסקרה תחנות חשובות בחיי הזוג יהושע וזהבה בן זאב, הקשורות בחיי הארץ ובבנייה.

רק על עצמי לספר ידעתי

- חנה אברך -

בימים אלו סיימתי את עבודתי כמורה מחנכת בתיכון הדתי בבני-ברק ופרשתי לגימלאות. בילדותי למדתי בבית הספר עציון וסיימתי במחזור הראשון. בשנות השישים הגעתי עם הוריי, נפתלי ורחל יאול, לשכונת הרצוג בגבעתיים. בשנת 1970 נישאתי ליעקב ונולדו בשעה טובה בנותינו בת שבע, פנינית ומיכל, וגם זאב'לה שלנו הצטרף למשפחה. הגעגועים לשכונה לא הרפו מאיתנו, ועברנו לגור ברח' הרצוג 44 עד עצם היום הזה. ההשתלבות בקהילה של "גבורת" סחפה אותי לתוך האירועים המגוונים בכל מסגרת אפשרית. התרומה לקהילה הייתה בקבלת מתפללות אורחות שאינן מבאי בית הכנסת ואף נשאבתי לפעילות בוועדות השונות. שנים רבות וטובות היו לנו כאן, וקשר מיוחד ואמיץ עם מספר מייסדים: אליעזר ינאי, אורי וקסלר, משה זיסהולץ, שמעון בלומנפלד ושימי שטרסברג, זכרונם לברכה. לא אשכח את קולו העמוק של יעקב וולטר החזן ז"ל, שעודנו מהדהד באוזניי. מצבור הזכרונות בתפילות המרגשות בחגי ישראל ואף הקידושים והמסיבות הותירו רושם עמוק וחוויות בלתי נשכחות שאקח איתי למקום החדש. רק על עצמי לספר ידעתי, מעט המחזיק את המרובה. שמורה בלבי פינה חמה לקהילת גבורת מרדכי.

"זוטות" מטרידות

איפה הדפיברילטור?

מי יודע היכן נמצא הדפיברילטור בבית הכנסת? מי יודע היכן מוחבא המכשיר הקריטי למקרים של התקף לב? מדוע אין שלטים מכוונים בגודל מתאים? למה אין מודעות לכללי השימוש? הרי ביה"כ הולך ומקשיש והמהירות, במקרה זה, היא קריטית...

הדפיברילטור הוא מכשיר המחזיר קצב לב לפעולה סדירה על ידי מתן שוק חשמלי באמצעות שתי אלקטרודות שמצמידים לגוף החולה בסמיכות ללב. השימוש העיקרי במכשיר הוא במצבים של דום לב פתאומי. על פי חוק, הדפיברילטור אמור להימצא במקום בולט במקומות ציבוריים. ואכן, הוא מצוי בבית הכנסת שלנו, בקיר המערבי לפני דלת היציאה המשנית. הבעיה היא שהלוחית שנועדה לסמן ולזהות את המקום - קטנה מאוד. ראוי להגדילה וליידע את הציבור מדי פעם לגבי מקום הימצאו של המכשיר, שאיש איננו שש להתחבר אליו מרצונו החופשי...

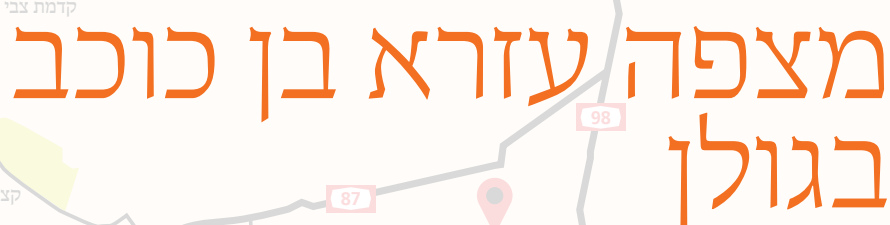

הלו, מה הוא אמר?

בשבת החתנים האחרונה בבית הכנסת אמר ראש העיר רן קוניק במבוכה כי זו פעם ראשונה שהוא נאלץ להרים את קולו, כמעט לרמת צעקה, כדי שהציבור ישמע אותו. מבוכה זו הייתה נחסכת ממנו ומחתני האירוע, אילו הייתה במקום מערכת הגברה, כשרה לשבת. האם אירוע זה ישמש זרז לפעולה בנושא? לא מעט חברים מסכימים כי חייבים להכניס

ראש העיר רן קוניק ומיקרופון (צולם ביום חול)

מצפה עזרא בן כוכב בגולן

לתווה בדרכו ובאורח חייו. הרעיון להקימו דווקא בבית-ספר שדה "קשת" נולד על רקע העובדה שאחותי יפעת שירתה במקום כמדריכת סיוורים במסגרת שירותה הצבאי. בתקופה זו הקימו הוריי במקום כיתת לימוד לזכרה של אחותי הגדולה חגית אילנה ז"ל, וחשבנו שמתאים ששם יוקם גם המצפה. המצפה הוא לכולם! רישמו אותו כיעד, הרגישו בו בבית. יש בו פינוט ישיבה קסומות, מנגל מעולה להכנת ארוחות ובעיקר - תצפית יפה.

אחרונה נחנך בבי"ס שדה קשת ברמת הגולן מצפה על שם חברנו היקר עזרא בן כוכב. עזרא וחנה היו מהחברים הוותיקים והמכובדים ביותר בקהילתנו ותרמו רבות, כל אחד בתחומו לאיכות חיי הקהילה. כותבת אביטל, בתם של עזרא וחנה בן-כוכב: זיכנו הקב"ה לחנוך מצפה לזכרו של אבי, עזרא בן-כוכב ז"ל, בבית ספר שדה "קשת" ברמת הגולן. הרעיון נהגה והובל על-ידי אמי היקרה, בעת שחשבה על הערכים והדרך אותם אבי

לגבורת מרדכי מיקרופון שבת כשר מתוצרת מכון "צומת". זאת, כדי לאפשר לכל הציבור להשתתף באופן יעיל בשיעורים בשבת ולהקשיב לדברי נושאי הדרשות והכרוז המודיע הודעות חשובות ביום שישי. כשם שהכול מכירים בצורך לקדם את נושא הנגשת בית הכנסת לעגלות נכים, כך צריכה להיות נגישות גם למי ששמיעתם הולכת וכבדה. יותר ויותר חברים מתקשים לשמוע את הנאמר באירועי ציבור בבית הכנסת. אנחנו לא נעשים יותר צעירים. אז, בבקשה, מי ששומע דברים אלה - הגיע הזמן...

יוסף ארגמן